

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ "ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ"
ЛВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА
ЧЕНСТОХОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА, РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
"DUNAREA DE JOS" УНІВЕРСИТЕТ В ГАЛАТІ, РУМУНІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених та здобувачів вищої освіти

**"ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ"**

06 березня 2025 року
м. Львів

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених та здобувачів вищої освіти**

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

**6 березня 2025 року
м. Львів**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова

оргкомітету:

Куцик П. О.

ректор Львівського торговельно-економічного університету

Члени

оргкомітету:

Семак Б. Б.

проректор з наукової роботи ЛТЕУ

Герасименко Т. О.

декан факультету економіки та управління ЛТЕУ

Jankowiak A.

професорка Вроцлавського економічного університету (Республіка Польща)

Chluska J.

професорка Ченстоховської політехніки (Республіка Польща)

Savga L.

ректорка Кооперативно-торгового університету Молдови (Республіка Молдова), Молдова), “Dunarea de jos” Університет Галаті (Румунія)

Педченко Н. С.

перший проректор Полтавського університету економіки і торгівлі

Літвінов О. С.

проректор з наукової роботи Одеського національного економічного університету

Данкевич В. Є.

декан факультету права, публічного адміністрування та національної безпеки Поліського національного університету

Гончар О. І.

професорка кафедри економічної теорії, підприємництва та торгівлі Хмельницького національного університету

Павлова В. А.

професорка кафедри менеджменту Університету ім. Альфреда Нобеля

Семів С. Р.

завідувач кафедри економіки ЛТЕУ

Франів І. А.

завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та логістики ЛТЕУ

Новосад З. Г.

завідувачка кафедри комп'ютерних наук, прикладної та вищої математики

Куцик В. І.

професорка кафедри економіки ЛТЕУ

Перепьолкіна О. О.

доцентка кафедри економіки ЛТЕУ

Голинська М. І.

голова Наукового товариства молодих вчених ЛТЕУ

Криворучко Н.

голова Студентського наукового товариства факультету економіки та управління ЛТЕУ

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського торговельно-економічного університету, протокол № 8 від 05.03.2025 року

Відповідальна за випуск – к.е.н., проф. Куцик В. І.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори тез доповідей.

ISBN 978-617-602-382-1

Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конф. молодих вчених та здобувачів вищої освіти (м. Львів, 6 березня 2025 р.) : тези доповідей. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2025. – 608 с. У збірнику представлені тези доповідей учасників У Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і студентів “Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні” (м. Львів, 6 березня 2025 року), які відображають результати наукових досліджень проблем розвитку бізнесу в Україні та удосконалення управління ним в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови економіки країни.

Для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, науковців, практичних працівників.

УДК 658.0(477)(063)

©Львівський торговельно-економічний університет, 2025

Коваль П. М. РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: НАУКОВИЙ ПІДХІД	56
Кодочігов Б. В. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	59
Colesnicova Vlada, Ghebea Laura. HAMMING METRICS AS AN EFFECTIVE TOOL FOR TEXT RECOGNITION	61
Колобич М. В. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ, РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ	64
Колпак О. В. ПРИВАТНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	66
Kozlovska Iryna EXPORT AND IMPORT OF UKRAINE IN THE IT INDUSTRY	67
Колосовська В. О. РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВІДНОВЛЕННІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	69
Котюк О. О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	71
Kutsyk V. P., Tkachuk A. O. ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF CONDUCTING FOREIGN EXCHANGE OPERATIONS FOR ECONOMIC ENTITIES OF UKRAINE	72
Лисик А. М. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	77
Леньо Г. А. ЕКОНОМІЧНА ІНКЛЮЗІЯ І ЧОМУ ЦЕ НА ЧАСІ	78
Leha O. S. INVESTMENT OPPORTUNITIES AND CHALLENGES IN UKRAINE'S AUTOMOTIVE FUEL MARKET AMID ECONOMIC RECOVERY	80
Лесів С. Ю. ВПЛИВ РЕЛЕВАНТНИХ РИЗИКІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ ТА МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЇХ МІНІМІЗАЦІЄЮ	82
Москалюк О. В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ, ІМПОРТОВАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ ПІЛґ ДЛЯ ВИРОБНИКІВ БЕЗПЛОТНИХ СИСТЕМ НА ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	84
Муха І. Ю. СТРАТЕГІЧНІ АЛЬТЕРНАТИВИ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	85
Микитин Р.-М. М. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ: АДАПТАЦІЯ, ВИЖИВАННЯ ТА ЗРОСТАННЯ	87
Надюк М. О. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	89
Настека М. В. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЩОДО ЕКОНОМІЧНИХ ВТРАТ УКРАЇНИ У ВІЙНІ	90

заборгованості по податках та зборах може бути замінена на електронний витяг з податкової служби; г) дозвіл на будівництво об'єкта альтернативної енергетики, якщо вже є підтвердження, що земельна ділянка відповідає всім необхідним нормам та вимогам. д) технічні умови та погодження з місцевими органами влади можуть бути об'єднані в один документ, що скоротить кількість необхідних погоджень; ж) екологічні дозволи та експертні висновки, якщо вони вже включені в дозвіл на будівництво, не повинні подаватися окремо; з) документи, що підтверджують право власності або користування земельною ділянкою, можуть бути спрощені до одного підтверджуючого документа з реєстру прав на нерухоме майно; к) план-графік будівництва та введення в експлуатацію може бути спрощений до загального плану реалізації проекту; л) копії договорів з підрядниками та постачальниками можуть бути необов'язковими, якщо їх умови вже затверджені в рамках загального проекту; м) сертифікати відповідності обладнання можуть подаватися в електронній формі або лише після завершення будівництва на етапі введення в експлуатацію; н) скасувати потребу в паперових копіях, якщо електронні версії є достатніми. Це дозволить значно скоротити час на обробку заявок і зменшить адміністративне навантаження на заявників. Що стосується процесу підключення до енергетичних мереж, можливі заходи включають оптимізацію технічних вимог і процедур перевірки. Наприклад, замість довготривалого процесу погодження на кожному етапі, можна ввести інтегровану систему, що дозволить проводити всі перевірки паралельно, а не послідовно, тим самим скорочуючи загальний час підключення. Для створення сприятливого законодавчого середовища уряд має зосередитись на прийнятті нормативно-правових актів, які будуть спрямовані на спрощення процедур ліцензування та підключення до мереж. Це включає перегляд існуючих норм та вимог з метою їх оптимізації та видалення непотрібних бюрократичних бар'єрів. Важливим аспектом є також встановлення чітких і прозорих тарифів на виробництво електроенергії з альтернативних джерел, що стимулюватиме інвестиції в цю галузь і допоможе залучити нових учасників ринку.

Список використаних джерел

1. Енергетичний кооператив «Сонячне місто». URL: [Uaenergycoop.com
https://uaenergycoop.com/services/сонячне-місто/](https://uaenergycoop.com/services/сонячне-місто/)
2. Володимир Рихліцький. (19.02.2019). Сонячна електростанція у складчину. Як мешканці Славутича зароблятимуть на «зеленому» тарифі,
3. *Українська правда* URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2019/02/19/645391/>
40. Агентство досліджень передових енергетичних проектів URL: <https://arpa.e.energy.gov/about>

**Настека М. В., бабкалавр,
Спеціальність 051 Економіка,
ОПП “Економіка”**

**Науковий керівник: Гудзь Т. П., д.е.н., проф.
Полтавський Університет Економіки і Торгівлі**

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЩОДО ЕКОНОМІЧНИХ ВТРАТ УКРАЇНИ У ВІЙНІ

Повномасштабна війна, розв'язана Російською Федерацією проти України у 2022 році, спричинила величезні економічні втрати, масштаби яких продовжують зростати. Руйнування інфраструктури, промислових підприємств, житлового фонду та транспортних об'єктів призвели до значного падіння ВВП, скорочення експорту, втрати робочих місць та збільшення державного боргу. Аналіз літератури, присвяченої оцінці цих втрат, а також прогнозів щодо необхідних інвестицій для відновлення, дозволяє окреслити ключові тенденції, обсяги фінансових потреб та потенційні механізми залучення капіталу.

Різні міжнародні організації, аналітичні центри та українські науковці проводять оцінку економічних наслідків війни та визначають необхідні заходи для подолання її наслідків. Найбільш авторитетні дослідження опубліковані Світовим банком, Міжнародним валютним фондом (МВФ), Європейським Союзом, ООН, Київською школою економіки (KSE) та іншими аналітичними структурами.

Згідно з оцінками міжнародних фінансових організацій, загальні економічні втрати України внаслідок війни становлять від 400 до 500 мільярдів доларів. Ця сума включає як прямі руйнування, так і втрати, пов'язані зі зменшенням економічної активності, падінням ВВП та скороченням трудового потенціалу країни. Усі три основні джерела аналізу – Світовий банк, Європейський Союз та Організація Об'єднаних Націй – регулярно публікують дані про економічні наслідки війни, відзначаючи, що рівень збитків продовжує зростати через триваючі бойові дії та руйнування критично важливої інфраструктури.

Таблиця 1

Оцінка економічних втрат України унаслідок війни за даними міжнародних фінансових організацій та Київської школи економіки

Джерело	Загальні економічні втрати	Основні сфери руйнувань	Додаткові примітки
Світовий банк, ЄС, ООН [1, с. 5]	400–500 млрд доларів	Інфраструктура, ВВП, людський капітал	Необхідні інвестиції для відновлення – 100+ млрд доларів
Світовий банк [1, с.5]	~100 млрд доларів (критичні сектори)	Енергетика, транспорт, житловий фонд, промисловість, сільське господарство	Сума постійно зростає через подальші руйнування
Київська школа економіки (KSE) [2, с.4]	170+ млрд доларів (прямі втрати)	Житлові будівлі (30% пошкоджені), промисловість (50+ об'єктів), логістика	Враховуються непрямі втрати: переселення, зниження продуктивності праці, падіння експорту

Оцінка Світового банку свідчить, що лише для найближчого відновлення економіки необхідно близько 100 мільярдів доларів. Ця сума передбачає першочергове фінансування найбільш критичних секторів, які мають вирішальне значення для функціонування країни. Зокрема, значні втрати зазнав енергетичний сектор. Руйнування електростанцій, підстанцій та газотранспортної системи значно ускладнює енергозабезпечення промисловості, підприємств і житлових будівель, що ставить країну перед необхідністю термінових інвестицій у відновлення енергетичної інфраструктури. Крім того, значної шкоди зазнала транспортна інфраструктура – дороги, залізничні колії, мости, порти та аеропорти. Їхня пошкодженість не лише ускладнює внутрішню логістику, а й створює проблеми для міжнародної торгівлі, що суттєво впливає на економічну активність і можливості експорту [3, с. 240].

Житловий фонд також зазнав колосальних руйнувань. За даними експертів, сотні тисяч будинків повністю або частково знищені, що позбавило мільйони українців даху над головою та створило серйозну соціальну проблему, яка потребує негайного вирішення. Масштабні втрати спостерігаються і в промисловому секторі – зруйновані заводи та виробничі комплекси значно зменшили потенціал економіки. Багато підприємств зупинили роботу, а деякі були повністю знищені, що призвело до втрати робочих місць, падіння виробництва та суттєвих бюджетних втрат через скорочення податкових надходжень.

Не менш серйозні наслідки війна спричинила для сільського господарства, яке завжди було одним із ключових секторів економіки України. Значна частина сільськогосподарських земель була зруйнована або замінована, що унеможливило її обробку та використання для посівів. Крім того, втрачено велику кількість врожаю, пошкоджено елеватори, знищено

інфраструктуру для зберігання та транспортування агропродукції, що суттєво впливає на внутрішній ринок та експортні можливості країни.

За даними Київської школи економіки (KSE), прямі втрати інфраструктури оцінюються у понад 150 мільярдів доларів [2, с. 4]. Зокрема, понад 30% житлових будівель пошкоджені або повністю зруйновані, що робить питання відновлення житла одним із найбільш нагальних для держави. Окрім житлового фонду, значних руйнувань зазнали промислові підприємства, серед яких більше ніж 50 великих об'єктів зазнали серйозних пошкоджень, що унеможливило їх подальшу експлуатацію без масштабної реконструкції або повної відбудови. Важливим аспектом є також руйнування логістичних маршрутів. Зокрема, значна частина морських портів, які відігравали ключову роль у міжнародній торгівлі, тимчасово втратили свою функціональність, що негативно впливає на експортні можливості країни та стабільність економічної системи.

Крім фізичних руйнувань, Київська школа економіки аналізує непрямі економічні втрати, які спричинила війна. Серед них ключовими є вимушене переселення населення, що призвело до суттєвого зниження продуктивності праці, скорочення споживання та загального падіння економічної активності. Багато кваліфікованих кадрів виїхали за кордон, що суттєво впливає на ринок праці та можливості подальшого економічного відновлення.

Оцінка загальних економічних втрат України, а також структурний аналіз найбільш постраждалих секторів економіки вказують на те, що війна спричинила безпрецедентні виклики, подолання яких потребуватиме величезних фінансових ресурсів та міжнародної підтримки. Незважаючи на масштабні руйнування, країна має потенціал для відновлення, і реалізація відповідних інвестиційних програм дозволить поступово повернутися до сталого економічного зростання.

Список використаних джерел

1. World Bank. Ukraine - Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4) : February 2022 - December 2024 (English). Washington, D.C. : World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>
2. Dmytro Andrienko, Dmytro Goriunov Vladyslava Grudova Julia Markuts Taras Marshalok Roman Neyter Igor Piddubnyi Inna Studennikova Dmytro Topolskov: REPORT ON DAMAGES TO INFRASTRUCTURE FROM THE DESTRUCTION CAUSED BY RUSSIA'S MILITARY AGGRESSION AGAINST UKRAINE AS OF NOVEMBER 2024: KSE institute, 2025 26 с.
3. Ілляшенко С. М. Інноваційний розвиток економіки: моделі, стратегії, управління : монографія. Суми : Університетська книга, 2010. 468 с.

**Немашкалова О. А., бакалавр,
Спеціальність 051 Економіка,
ОПП “Економіка підприємств”,
Науковий керівник: Камішиникова Е. В., д.е.н., проф.
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»**

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна війна стала справжнім випробуванням для вітчизняних підприємств. Чимала кількість підприємств насамперед малого та середнього бізнесу були вимушені припинити свою діяльність через економічні проблеми, інші – зменшити кількість працівників, знизити рівень оплати праці або підвищити рівень навантаження, при цьому погіршуючи умови праці. На жаль, лише невелика кількість українських компаній під час воєнного стану дотримується принципів та основних положень соціально відповідального управління персоналом. Втім, війна особливо негативно впливає на працівників, погіршуючи

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Матеріали V Міжнародної наук.-практ. конф.
молодих вчених та здобувачів вищої освіти

Оригінал-макет видавництва
Львівського торговельно-економічного університету

Підписано до друку 14.03.2025 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі.
38 др. арк. 35,5 ум. др. арк. 49,5 облік.-видавн. арк.
Тираж 100 прим. Зам. 339.

Віддруковано в друк. видавництва Львівського торговельно-економічного університету
79005, м. Львів, вул. Туган-Барановського, 10. Тел. 244-40-19. e-mail drook@ukr.net
Свідоцтво Держкомітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України
серія ДК № 5149 від 15.07.2016 р.